

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANUL XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O serie garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sortisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 234.

Duminică 20 Octomvre (1 Noemvre).

1885.

Brașov, 19 (31) Octomvre 1885.

Fostul ministru-președinte, contele Iuliu Andrassy, fiind odată interpelat de un bărbat de stat român, că din ce cauză guvernul unguresc nu face nimic spre a împăca pe Românii din Transilvania, i-a răspuns: „Nu putem face nimic pentru Români din pricina Ungurilor ardeleni, cari se plâng neîncetat, că sunt amenințați și decă s'ar face concesiuni elementului românesc ară fi pierduți.”

Așa s'au vătat Ungurii ardeleni la 1848 așa la 1863, așa la 1867 și mai mult ca vreodată se vaetă ei astăzi, că Românii stau să-înghiță de vii, că „popii și dascălii” români s'au conjurat în contra vieții și a averii lor.

De când s'a înființat reuniunea pentru maghiarizarea Ardélului, așa numitul „Kulturegylet,” vâitaturile Maghiarilor ardeleni au luat niște proporțiuni ne mai pomenite. Pretutindeni ei vedă periclitat elementul lor, chiar și în acele localități și ținuturi, unde el este mai compact.

Ce s'a întâmplat? De unde deodată atâta îngrijire și temere? N'au domnit totu numai Maghiarii în Transilvania de aproape douăzeci de ani și nu domnesc și astăzi totu numai ei exclusiv peste această sârmană țară? Nu este totă administrația și justiția în mâna lor, nu ocupă ei toate funcțiunile publice în țară? Nu e și partea cea mai însemnată din proprietățile mari încă în mâna lor? Și nu este țeranul român, care le lucrăză moșile întinse în sudărea feții sale, destul de blând și supus? Ce mai voesc ei dără? De ce se mai plâng?

E de necredut și totuși este curatul adeverit: Maghiarii ardeleni se plâng și se vaetă că sunt primejduți, din cauză că Românul ardeleni încă și până în ziua de azi totu Român a rămas, la șes și la munte, la sat și la oraș, și nu s'ente nici dorința nici trebuința să se asimileze cu rassa turanică.

Si pe câtu timp Românul va fi Român verde în patria lui străvechiă Ungurul nu poate dormi liniștit. Căci așa li s'a spus Maghiarilor ardeleni la 1865 și la 1867, că fusiunea Transilvaniei cu Ungaria se forțază cu scop, ca să potă nimici mai ușor viața națională a Românilor, asigurându astfel pentru eternitate supremația maghiară peste Ardél.

De optu-spre-zece ani și mai bine Maghiarii ardeleni sunt stăpani peste această țară pe care guvernele unguresci au lăsat-o pe mâna lor, sub condițiunea numai ca să le dea în schimb totu deputați guvernamentali la alegerile pentru țară, cu cari să-și potă întări căta mamelucieri. În acestu periodu lungu de ani multe s'au petrecut în Transilvania, s'a distrus totu ce era sănătos în organizația ei politică, s'au lăsat cu fundul în sus esigențele unei bune administrațiuni, introduceându-se regimul policiei, alu persecuțiunilor naționale și alu corupțiunii, dăr în punctul de căpetenie alu similărei poporului român Ungurii ardeleni au putut dobândi absolutu nimic. Și astăzi Românul ardeleni ține neclintit la limba, la naționalitatea și la drepturile sale încălcate și decă există o deosebire în situațiunea lui, este ceea, că ea a devenit și mai de plâns ea

vreodată și că prin urmare țeranul ca și omul cu carte, sătenul ca și crășanul este adencu nemulțumit și urăsc din sufletu sistemul de guvernare, sub care este atăt de apăsăt și făr de milă maltratat.

Convicțiunea că prin organele administrațiunei publice nu-o potă scote la capăt cu Românii, li-a dat Maghiarilor ardeleni idea de a înființa o reuniune de maghiarizare și Clușiu. „Societatea maghiară se facă, ce nu potă face guvernul,” e devisa lor. „Kulturegyletul” l'au organizat pe niște base late, au înființat filiale în totu Ardélul și vâitaturile continue în pressă aveau de scop de-a împintea pe Maghiarii ardeleni și ungurenii, ca să contribuie tăr în favorul acelei reuniuni.

Dăr ce să veđi? Miliónele de cari visau Kulturegyletiștii au rămas în buzunarele „patrioților” și la Clușiu s'au răcitu numai câteva mișóre. În fața acestei desamăgiri foile maghiare ardeleni începură a se vaeta și mai tare ér' faimósa proclamația, sosită cu poșta în ultimele zile ale lunii lui August și adresată Kulturegyletului, a turnat numai oleu pe foc și totă țera răsună azi de plângerile Maghiarilor.

Unu distinsu deputat din Ungaria, d. Bela Grünwald, întreprinde anume o călătoria ca să studieze situațiunea din Ardél și elu mărturisece în foile din Pesta că a găsit aici o „maghiarime îngrozită” și plină de îngrijiri pentru viitor.

Deputatul Grünwald găsece, că situațiunea în Transilvania e foarte serioasă, deorece Românii sunt în mare fierbere și sunt organizați. Cu „Kulturegyet-”ul, dice elu, nu vomu pută dobândi nimic față cu Românii. Trebuie să intervină statul. Rolul principalu îl joca interesele materiale. Decă țeranul român va fi și în viitoru lovit în interesele sale materiale de cătră proprietarii de pământu maghiari și de cătră funcționarii dela administrația și justiția, elu va rămâne sub influința agitatorilor.

„Ne trebuie unu altu sistem, o altă politică” esclamă numitul deputat în „Pesti Naplo.” Administrația și justiția în Ardél e rea, acesta trebuie să o reformăm, căci ea împinge pe țeranu în brațele popilor și a naționaliștilor.

Unu altu sistem și o altă politică pretindem și noi mereu, căci suntem convinși că nu mai merge cu terosismul și cu corupțiunea. Asemenea suntem de acord cu d. Grünwald, că Maghiarii ardeleni și reana lor administrația și justiția sunt de vină, că lucrurile au ajuns la atăta.

Stăruescă dăr Ungurii dela „Pesti Naplo” și dela „Budapesti Hirlep” să se delature odată nenumeratele abuzuri și rele, ce le acopere guvernul, pledeze pentru îmbunătățirea administrației și justiției în Ardél. Noi îi vom sprijini în aceste nisuințe, cu atăt mai vartos, că credința noastră este, că numai pe această cale Grünwald și soși vor ajunge la convicțiunea, că nici cu reforma administrațiunei și a justiției nu se potă împăca poporul român, ci că trebuie înainte de toate și neapărat să se facă concesiuni limbii și naționalității românesce recunoscându-se drepturile ce i se cuvin.

UNIREA BULGARILOR.

Telegramele cele mai noue:

Atena, 28 Octomvre. *Reservele marinei au fost convocate.* Camera a admis în a doua cetire legea financiară. Delyannis a prezentat un proiect de lege, ce stabilece o reținere de 5% din lefurile funcționarilor și din toate celelalte plăți ale visteriei pentru timpul mobilizării. Mâne camera ține o ședință secretă. Delyannis va trimite mâne agenților diplomatici instrucțiuni noue.

Praga, 29 Octomvre. Lui „Pokrok” i se telegrafiază din Semlinu din isvoru demn de credință: Guvernul sârbesc se teme foarte mult de concentrările trupelor bulgare la granițe. Regelui Milanu i-se impută, că elu a întârziat cu atacul contra Bulgarilor; azi un atac nu mai e posibil fără vârsare de sânge; în câteva zile potă că amu fi bătut pe Bulgari. De asemenea Serbia e amenințată de pericolul unei revolte în spatele armatei sale și în districtele bulgare ale Serbiei, anume în Nișu, Piro, Leskovacz și Vranja.

Sofia, 29 Octomvre. *Sciri din ținuturile macedonene dela granița Bulgariei semnalază pericole noue pentru casul când s'ar restabili status quo ante.* Sunt comitete în acțiune, care voesc să pună la cale executarea hotărîrilor tractatului din Berlinu privitor la Macedonia. Tote firele acestei afaceri sunt în mâinile celor din Sofia și până acum le-a succedat a susține liniștea. Decă din tractările puterilor nu va eși o rezolvare multămitore, Bulgaria nu va mai fi în stare să țină în frâu mișcarea macedonenă.

Belgradu, 29 Octomvre. Sârbii espulsați din Bulgaria raportază, că *Sârbii sunt persecutați de Bulgari.* În Sofia aresturile sunt pline, în Czernaja Djamia sunt închiși peste 300 de Sârbii, în închisorile din Lom-Palanca și Trn peste 200. Iritațiunea Bulgarilor contra Sârbilor și Rușilor e mare. În contra prințului Alexandru și lui Caravelov se exprimă amenințări pentru casul restabilirii statului quo ante. Garașanin și colonelul Milovanović au plecat la Knjazevac. Garașanin ca colonel de artilerie vrea să inspecteze pozițiunile de acolo de unde în casul unei acțiuni ar urma lovitura principală. Granița bulgară-sârbă e închisă pentru orice comunicațiune. În casul unei acțiuni se va mobiliza a doua chemare.

Atena, 29 Octomvre. *Tricupis* rosti cătră popor și o vorbire, în care accentuă drepturile Elinismului și necesitatea, ca Grecia să apere Macedonia, și declară că va sprijini guvernul. Tricupis renoi declarațiunea în cameră. Delyannis îl felicită pentru această patriotică vorbire.

Varșovia, 29 Octomvre. În St.-Petersburg, Moscva și alte orașe mari ale Rusiei se adună subscrieri pentru a felicita unirea națională a Bulgarilor și îndemna totodată pe Bulgari a nu se încrede nici unei alte puteri decât Rusiei și-a nu cere ajutoru strein și nici alți priimi. Guvernul rusu a oprit adunarea de subscrieri în mod public, dăr în cercuri private se continuă cu zel.

Constantinopolu, 29 Octomvre. *Obiectul deliberării ședinței de azi* se de mâne a conferinței ilu va forma provocarea ce se va adresa Porții, de a restabili status quo ante în Rumelia în consonanță cu tractatul din Berlinu. Porța continuă cu măsurile militare și numărul trupelor disponibile se calculează la 150,000 de ómeni.

Londra, 29 Octomvre. Anglia a dat reprezentantului se la conferința Thornton instrucțiuni, ca să propună îmbunătățirea administrațiunei în Rumelia și în alte provincii turcesci.

Petersburg, 29 Octomvre. Evenimentele actuale din peninsula balcanică vor lăsa sub orice împrejurări urme adencu. Crisa actuală se consideră ca punct de plecare pentru noue tendințe politice, de care diplomația trebuie chiar acum să țină seama. Cătu timp Slavii din peninsula balcanică au stat sub dominațiunea turcescă, nisuiu numai la independență și erau conduși numai de idea creștinismului, nu făcú deosebire între Muntenegrenu, Sârbu se Bulgaru, și toți se considerau ca Slavi

dință s'a prefăcut în *cestiune de naționalitate*, și Rusia se va păzi d'a face jertfe pentru acesta din urmă. *Politica actuală a guvernului rusu însă nu se poate considera ca o renunțare la opera eliberării creștinilor în Orientu*, ci numai ca o necesitate pentru susținerea păcii. Bulgarii se voru cam supăra, dar supărarea lor nu va ține multu timp.

INFLUINȚA AUSTRO-UNGARIEI ÎN ORIENTU.

Correspondentul ziarului „Narodni Listy” din Praga a avut o convorbire cu contele Apponyi, despre care raportază numitului ziar următoarele:

Contele Apponyi a declarat, că evenimentele din Ostu și pozițiunea politice noastre esterne a făcutu asupra lui o impresiune întristătoare. Lui i se pare, că *prestigiul Austro-Ungariei în Ostu va suferi o lovitură simțitoare și influința rusescă se va întări nemăsurat de multu*. Rusia nu se opune temeinic contra unirii Bulgariei, ci dăce: »Se va întâmpla când voiu vrea eu.« Fiind că Rusia va executa restabilirea *statului quo ante*, va impune și Bulgarilor cu puterea influinței sale și astfel o va încătușa de ea pe Bulgaria prin speranța într-o mai bună isbândă a viitoare uniri. Austro-Ungaria nu va putea implini atunci speranțele Serbiei. Serbia va fi amăgită, fiind că politica austro-ungară nu i-a putut efectua nici o despăgubire și Bulgaria va fi amărită, că Serbia, care stă sub scutul Austro-Ungariei, avea să fiă despăgubită cu teritoriu bulgar. Pozițiunea prințului Alexandru și a regelui Milanu este sguđuită și nu e de prevăduțu, că ore aceea fi-va trainică. Apponyi încă nu știe, dacă cumva nu-l voru împinge considerațiunilor patriotice să alegă, spre a judeca politica austro-ungară o altă formă decât forma unui atacu asupra lui Kalnok. Se vorbește multu despre intrige d'ale lui Andrassy — ce se cred — cu opozițiunea moderată. Dar nu e adevăratu. Nici nu e hotărît, dacă Andrassy va opune rezistență violentă contelui Kalnok. După cum stau lucrurile, lui Apponyi i se pare, că nu se va întâmpla acesta și că majoritatea delegațiunii unguresci va judeca cu rezervă politica esternă. Pozițiunea lui Tisza față cu politica esternă a lui Kalnok i se pare lui Apponyi că nu e destul de curată și sinceră.

Tot în această cestiune a avut correspondentul lui „Narodni Listy” o convorbire și cu Dr. Plener, care a dăst:

Maghiarii facu lui Kalnok imputări tocmai opuse de cum i le-ar face elu (Plener.) Din punctul său de vedere ar dori, ca pentru Serbia să se facă totu ce e cu putință. Chiar și Maghiarii nu mai credu ađi, că Serbia a fostu încurajată de Austro-Ungaria. Plener nu crede, că se va ivi crisă în ministerul de esterne; astfel de sgomote totdeuna se ivesc când se întâmplă evenimente neprevăduțe. Elu însuși a primit impresiunea, că politica orientală n'are să fiă urmată de succes. Din mesagiul Majestății Sale deduce, că situațiunea actuală în țările balcanice e de așa natură, că naționalitățile d'acolo trebuie să înțeleagă, că ele fă a ajutorul Rusiei nu s'ar putea desvolta nici teritorialicesce, nici politicesce, nici naționalicesce. Din antipatia cătră prințul Alexandru, Rusia împedecă unirea deplină îndreptătită a Bulgariei. *Influența Austro-Ungariei trebuie să sufere daună*, fiind că toate speranțele naționalităților d'acolo în sprijinul Austro-Ungariei au fostu amăgite. Cu câtu rămănu mai micu statele balcanice, cu atâtu mai greu se scot de sub influința Rusiei. Unirea și ridicarea României la rangul de Regat a dovedit, că statele balcanice mai taru iau o pozițiune mai independentă chiar și față cu Rusia. Regele Milanu se află ađi negreșit într-o situațiune critică. Dar nesuccesul politice esterne nu va avé nici o influință asupra politice interne. Plener observă în fine, că în politica orientală Germania se pare că inclină mai multu spre Rusia, decâtu spre Austro-Ungaria.

Conferința europeană dela Constantinopolu

Conferința dela Constantinopolu încă nu s'a întrunitu, dăr convorbirile neoficiale între ambasadori s'au început deja și deschiderea consultărilor formale este în ajun. Dăr auspiciile, sub caru se întrunesc conferința nu prea sunt favorabile unei soluțiuni pacifice în sensul celor trei împărății. Contrastul între vederile puterilor occidentale și a celor orientale se poate dăce că s'a înăsprit mai multu decâtu s'a domolit și poate, că acesta e cauza că s'a trăgănatu întrunirea conferinței.

Cele trei împărății nutresc încă și acum speranța, că voru putea face cu toate puterile semnatare a tractatului de Berlinu să procedă în unire. Dăr acestei dorințe i se opune faptul, că în privința cestiunei, ce are să se întâmple, decât din vr'o parte s'ar face rezistență restituirea statului quo ante, domnesce încă și acum vechia deosebire de vederi. Puterile occidentale o spun pe față, că sunt contra a ori și ce felu de măsură de siluire, prin care dreptul popoarelor balcanice, de-a dis-

pune ele însle de sörtea lor, să fiă supus dictatului conferinței. Cele trei împărății (Germania, Austro-Ungaria și Rusia) asemenea nu doresc, ca lucrul să ajungă până la întrebunțarea silei, pentru că acesta n'ar mai corespunde programei de a se face rezoluțiunea pe cale pacifică, dăr nu aru voi ca la conferința să se eschidă dinainte acestu drumu, pentru că acesta ar însemna numai a încurajia la rezistență.

Că în asemeni împrejurări totuși se mai întrunesc conferința, se poate explica numai prin aceea, că pân' acum nici Bulgaria nici Serbia nu au datu semne invederate de rezistență contra deciziunii puterilor și prin aceea, că puterile credă a putea merge mână în mână celu puțin până atunci, până când voru sta față cu cestiunea: cum să se execute hotăriri conferinței. Despre aceea, că ce va fi atunci, se para că încă nimeni nu și-a făcutu o idee clară și deocamdată totă conferința se basază pe hipotesa, că nimeni nu va cuteza a se opune hotăririlor ei.

Sunt și pesimiști, — dăce »N. fr. Presse« — cari consideră opozițiunea Angliei nu numai ca o concesiu făcută dispozițiunii ce domnesce în sinul poporului englesu, ci ca un rezultat al unor calculări mai ađene și alu unei politice departe vëndătoare, care are de scop de-a face în peninsula balcanică celu puțin cuceriri morale, de a nimici popularitatea Rusiei, de-a pregăti în Bulgaria cestiunei indo-afgane unu tărēm mai favorabilu, și eventualu de a pune la o grea probă înțelegerea dintre cele trei împărății.

SCRILE ȚILEI.

Ađi a începutu încă de dimineță să ningă în Brașov. Pe coperișele caselor s'a și prinsu zăpada pe ici colea. Ninsorea continuă.

—0—

Se anunță, că la 27 Octomvre au sositu la espozițiunea din Pesta 150 de *Români* din Bogșa germană; între acestia unu mare număr era *imbrăcați în costumu naționalu român*. În espozițiune au fostu conduși de deputatul Ladislau Tisza și de solgăbirul Fabry. — Trebuie, că le-a făcutu »bună« impresiune »patrioților«.

—0—

Direcțiunea gimnasiului unitar din Clușiu a cerut dela direcțiunea căilor ferate favorea d'a li se da scolarilor din clasele superioare *bilete de drumu de feru cu prețuri scăduțe*, spre a putea merge la espozițiunea din Pesta. Direcțiunea căilor ferate însă n'a satisfăcutu acestei cereri; de aceea episcopulu unitar Ferencz Jozsef s'a dus în persoană la ministrul br. Kemény, care de asemenea i-a răspuns negativu, dăcend că atunci fi-care institutu ar pretinde această favore. Intr'aceea s'a întâmplat că și direcțiunea gimnasiului calvinu a adresat ministrului br. Kemény asemenea rugare și, fiindcă ministrul însuși este calvinu, a satisfăcutu cererei acesteia. În urma acestui incidentu episcopulu unitar apela din nou la ministru reflectand asupra acestei măsură nedrepte, și ministrul prinsu în clește acordă favorea cerută pentru tinerimea dela gimnasiulu unitar. — Acum fiecare își poate închipui, la ce dreptate s'ar putea aștepta Nemaghiarii dela unu ministru ungur.

—0—

Clușiu a primitu dela ministrul de interne aprobarea unui *nou regulamentu* cu privire la *edificări*. După acestu regulamentu, în Clușiu nu este iertat a se mai acoperi edificiele cu șindil, ci numai cu țigla, tinichea sau cu altu materialu de felul acesta.

—0—

Iudita Măcelariu a fostu înmormentată Joi în 17 Octomvre n. în cimitirul gr. or. român din suburbiulu Iosefinu alu Sibiuului. Defuncta, după cum amu spus anunțandu-i încetarea din viață, a fostu o femeie distinsă și activă. A fostu membră ordinară a »Reuniunii femeilor române din Abrudă« și a comitetului »Reuniune. femeilor române din Sibiu«. În anul 1877/8 a luat inițiativa pentru colectarea de ofrande în folosul răniților din războiulu ruso-romano-turcu și succesul a fostu atâtu de strălucit, încatu a fostu decorată cu crucea »Elisaveta« a României. Nu s'a datu înderētu defuncta dela nici o întreprindere culturală și umanitară pentru națiunea sa, la care a putut lua parte ca femeie

—0—

Preoții gr. or. *Ioachim Pinc, Nicolau Frateșu* și *Petru Perheișu* s'au »invrednicit« a primi banu dela ministrul cultelor: celu dinteu 80 fl., cei d'alu doilea câte 50 fl. Acum nici vorbă că s'au pricopsit!

—0—

Luni în 2 Noemvre n. c. la 3 ore d. a. se voru continua, în sala de ședințe a magistratului, debaterile asupra *organisirii serviciului polițienesc* alu Brașovului. Debaterile voru fi publice.

—0—

La cursulu de 5 luni pentru *moșitu*, ce începe la 12 Ianuaru 1886 la Universitatea din Clușiu, se primesc 24 de moșe de origine din Ardealu, dându-li-se 50 cr. pe

și diurnă. Petițiunile se le presinte moșele, ce voesc merge la cursu, în persoană la direcțiunea poliției de apână la 5 Noemvre n.

—0—

Statua lui Lazaru a sositu dela Galați la București și se află la gara de Nordu. Se speră, că Țilele acesteia bucățile pedestalului voru fi aședate pe fundațiunile deja terminate în grădina Academiei. Despre inaugurațiune nu se vorbește încă.

—0—

Țta după »Voința Națională« numele *Israelitilor espulsați* din România, despre cari ni s'a telegrafiatu est. Elias Schwarzfeld, Isac Auerbach, M. Gaster, M. Rosenfeld, Josef Schwarz, Marcu Brociner, I. Bettelheim, I. Schein, Michel Aziel, I. Fior, Armand Levy, T. Rubin. În virtutea art. 1 din legea din 1881 asupra străinilor au fostu invitați să părăsescă țera în 24 ore.

—0—

Ministrul de războiu român a hotărît să dea *cuirase* (pieptare de fier) gendarmilor călari, dăce »Românulu«.

Ne trebuie centre românesci!

De lângă Castelul lui Rareșu, Oct. 1885.

I.

Să învățăm ceva și dela Unguri. Ei de multe ori cu abnegațiune, într'adeveru demn de imitat, știu să supună interesele personale și familiare cauzei comune naționale. Orașele și locurile noastre mai însemnate precum mai înainte așa și astăđi, le ocupă Ungurulu multu prin ajutorul moralu și materialu ce și-l dau unii altora. Bine știu Ungurii, că unu orașu ori o localitate ce are să devină mai tărđiu orașu, e de mare însemnătate; de aceea îi vedem cu incetulu și pe neobservate grupându-se totu în punctele centrale, ce domineză ținuturi întregi, pe când Românulu neavându această împrejurare înaintea ochilor, ori döră nevrându s'o aibă, se trezește numai imbulditu pe la sate și prin sihastriile apröpe nepenetrabile ale patriei sale strămoșesci, unde apoi, pe lângă totă sciința și zelulu ce l'ar avé, este pusu öröcum într'o stare de asediu, ca și acele generalu, care perđendu-și terenulu avantajos de luptă cu totă bravura sa trebuie să înceteze de a mai opera și să capituleze...

Acu este de-a se mai adauge și aceea, cum că Românii — în mare parte — iubitori de gloriă și laudă personală, dau uitării gloriă și mărire națiunei și le gânați încă pe arpile unor visuri din trecut: unu căci döră elu este din sânge nobilu, altu veđi domne că inoșiu-său a fostu domn er elu..., celalaltu, ca și nu aibă lângă sine omu, pe care încă să se împărțesc din lauri de victoriă căștigați prin sudorile și munca celor fără de nume, nutresc și astăđi cu unu cinismu platoniceu idea ruginită de caste și separatismu; dăr cum se lingă pe față, se frigă din dos și se dividă atunci când ar fi de lipsă îndeplinirea faptului prin unire și puterea legii.

Pote sunt și desperați mulți din Românii noștri. Eram într'o societate unde se aflau și Unguri între noi. A fostu destul o afirmare a mea, cum că sum Român vréu să rămănu Român și cum că limba și națiunea între marginile legii, imi voiu apăra-o și voiu face și pe alții să și-o apere până la o picătură de sânge, ca să se facă pe frați a îngălbini și a-mi da a înțelege, ca să tacă. Ce? Au döră a sositu timpul, când Românulu trebuie să se témă de-a afirma chiar de ceea ce este? Până cându veđi tremura ca iepurii voi, cei ce vă laudă a mai avé în vinele vöstre o porțiune bună din laptele suptu de părintele Romulu?

Știu, că nu se prea cuvine a ne descoperi noi înși-ne păcatele noastre înaintea lumii, dar decât totu să facă acesta, o facu din firma convingere, cumcă de-a parte nu există popor pe lume, care să nu-și aibă scelerile sale, er de altă parte eră-și nu există națiunea care să aiba așa mare lipsă de a lăpăda dela sine ca este rău, ca nemulu meu.

Suntem împinși pe la sate precum atinse mai sus și acésta numai din vina noastră. De aci vintu stăreii și dăce, cumcă noi locuim numai văile și pădurile, deörece poporul nostru a fostu popor nomad și esigintele sale l'au strănsu să ocupe acele locuri. Acésta încă nu-i destul! Ei mergă mai departe și se dispută apoi chiar dreptulu istoriceu ce-lu avem în străbuna noastră patriă.

Dăr ore în câte centre său orașe n'au ocupat Românii locurile cele mai de frunte pe când astăđi sunt căduțe în mână străine? E timpul dar să ne deschidem odată ochii în patru și baremi acele orașe și orașele pe unde se mai află putere românească să le susținem și să nu lăsăm nici să suferim — de rușinea lumii — a pe vatra românească să se incubeze străinulu.

Unu ținutu românesc fără de unu centru românesc este ca o odăi mare fără de lumină. Cu toate Ținutul Clușiu e românesc, dar decât orașulu e un-

guresc, vedem cătă de cu greu și cătă de terorizată este Românismul în părțile acelea.

Nimeni nu va nega că mai mare lipsă de a-se forma așa dăcându centre românești ca în județul Solnoc-Dobeca nu mai este. Locuri mai însemnate în acestă pașalică avem trei: Deșul, Lăpușul și Betleanul. Dăcă aruncăm o privire asupra celor două puncte dintău, le putem caracteriza pescurtă așa:

Deșul pentru Români este pierdut. Majoritatea absolută a locuitorilor săi este jidano-maghiară. Din 6209 suflete numai 1509 sânt Români. Acestă majoritate străină ocupă matca orașului. Românii locuiesc cōstele Deșului, și afară de aceea ei mai sânt deșinați și la rugăciune și înainte altarului lui Dăeu în uniți și neuniți. (1124 uniți și 385 neuniți). Sânt deșinați în scōlă și în biserică, dreptă aceea n'au nici una nici alta precum s'ar cuveni, ci sânt doi două nevoi. — Cunoscă pe protopopul Welle gr. cat. de un om inteligent și Român bun, dăr este ca un comandantă fără de armată. Inteligența română rămasă în Deșu în urma purgatorului creat de Bánffy-pașa nu mai dă semne de viață. Este mōrtă moralicesc. Advocății și foștii conducători de odinōră, pe carl Românimea din acestă ținut și-a fost pusă încrederea pară că nu mai sânt. Fanatismul Ungurilor și ală celorlă perciunat, nutrit de fișpanul Bánffy, i-au amōrtit pe toți.

Totă așa stă lucrul și cu Lăpușul unguresc: 277 Români sânt copleșiți de o majoritate absolută străină de 1650 suflete. Apoi cunoscută este urbi et orbi, cumcă multă s'a scoborit Lăpușul dela zenitulă la care s'a fost înălțat, și în urma loviturilor venite asupra lui în timpul erei constituționale maghiare, Românismul aci a stagnat și stagnăză mereu.

Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramurășu.

Dăm locă cu viuă bucuriă apelului de mai josă ală Asociațiunii pentru cultura Românilor din Maramureș. Elă este destul de elocuent și n'are lipsă de comentari. Suntem siguri, că cuvântulă braviloră luptători pentru cultura poporului român din Maramureș nu va resuna în pustă. Eță apelulă.

P. T. Domnule!

Subscrise comisiune în sarcinată cu revisiunea socoteloră „Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramureș,” precum în alți ani, așa și acum dorindă să implinescă datorința sa, în 21-a Iulie a. c. a revădită cu deamăruntulă socotelele prezentate prin administrațiunea asociațiunii, și le-a aflată în ordine deplină.

Eramă cu deosebită luare aminte la ratiociniulă aniloră de pe urmă, în care s'a redicată etagiulă caseloră asociațiunii în Sighet, făcându-se prin acēsta, pe lângă cea mai mare economiă, o erogățiune de 14, 300 fl. O parte însemnată din suma trebuinciosă nu era la dispoziție, și administrațiunea asociațiunii era silită a o împrumuta pe lângă schimbă dela banca comercială și de credit în Sighet, unde mai dătorescă aș cu 6867 fl 90 cr. Er datoria contractată mai de multă de că-

tră capitolulă diecesană ală Gherlei face 8020 fl 84 cr.

suma datoriei . 14,888 fl 74 cr.

Făță cu acestă passivă, asociațiunea dispune din fondurile sale de un venit anuală de 3842 fl. din care 1150 fl. provină din zidirile cele mai din urmă, și astfel suntemă cu cea mai bună speranță, ca în restimp de doi ani, ne vomă scăpa de partea cea mai grea a datoriei nōstre, și vomă fi în stare să ne îngrijimă de realizarea scopului asociațiunii, care este deschiderea *Institutului Sân-Vasile*.

În acestă *instituti* are să creșcă tinerimea studiōsă, care va frecuenta scōlele din Sighet; parte din tineri, mai alesă din cei eminenti și lipsiți de stare, voră avă primire gratuită, er parte din ei se voră primi pe lângă plată moderată, și cu toții voră avă bună îngrijire pentru dezvoltarea loră fizică și spirituală.

Dăr ca să ni — se implinescă acēstă dorință vechiă, se poftescă o imbrățisare mai căldurōsă din partea publicului românesc Maramureșan. Interesarea cea viuă din anii antei ai Asociațiunii s'a rēcită multă în zilele nōstre, pentru aceea apelămă la bunul sēmț ală fiecăruia, cine se îngrijescă de viitorulă urmașiloră săi.

Pōte să ne ajungă țile mai grele, decâtă cele în carl trăimă; putemă să perdemă și cele ce încă nu le-amă perdată; dăr să scimă, că ceea ce dămă prunciloră noștri din sciință și învățatură, numai bunul D-șeu li-o pōte lua.

Pentru aceea ne adresămă cătră toți, cu deadinsulă cătră părinții de familie, fiindă interesul loră celă mai de aproape deschiderea și prosperarea *institutiului*. Corpulă preoțescă și celă învățătorescă ar fi în stare să ne ajute multă, aducându-și aminte învățătorii, că cei mai mulți dintre dēnșii au eșit din scōla preparandială a asociațiunii.

În speranță, că cuvântulă nostru nu va fi cuvântulă celui ce strigă în pustă, alăturămă o cōlă de subscriere, și în conțelegere cu presiulă, invitămă pe toți membrii asociațiunii *la adunarea generală* ce se va ține la 21 Noemvre 1885. a. c. s. n. în Sighet la „Hotelulă Corōna” pentru revisiunea ratiociniului, și alegerea dirigătorilor și administrațiunii asociațiunii. Pe acestă restimpă vă rugămă de a ne trimite cōlele subscrise ori nesubscrise, împreună cu ofertele subscrise, la adresa domnului Dr. Ioan Mihalyi în M.-Sighet.

Cu cătă ne vomă interesa mai multă de o cauză publică, concessionată și aprobată prin înaltul Ministeriu r. u. de instrucțiune, cu data 4 August 1868 sub N-ru 11810, cu atătă ne vomă apropia de scopul asociațiunii și vomă asigura viitorulă ei.

Dată în M.-Sighet, 22 Septemvre 1885.

Pentru comisiunea de revisiune:

Din partea administrațiunii *Mihailă Kōkényesy*, m. p.

A. Vic. în Maramureș.

Dr. J. Mihalyi, m. p.

Basilă Jurka, m. p.

Joane Poppă, m. p.

ESTRAS DIN STATUTELE

asociațiunii aprobate prin înaltul Ministeriu r. u. pentru instrucțiune de dato 4-a August 1868. N-ru 11810.

§. 2. Agendele asociațiunii voră fi: Înființarea și susținerea unui instituti Pedagogico-Alumnațional în Sighet Marmăției.

§. 4. Institutulă e dedicat St. Vasile.

§. 6. Institutulă va întreține pe prunci români, carl frecuentă scōlele publice, cu victă (māncare), cuartiră și îngrijire. Pruncii cei mai lipsiți de starea materială, carl dovedescă capacitate bună, se voră întreține gratisă din fundațiune. Ceialaltă voră avea a plăti o sumă moderată anuală, pentru intertențiunea loră, fondului institutiului.

§. 8. Binefăcătorii aceia, carl voră ajutama odată, ori în restimpuri determinate Institutulă cu o sumă de 200 fl. v. a seu cu interesuri anuale a capitalului acestuia, se voră numi Patroni fundatori ai institutiului.

§. 9. Aceia carl voră contribui ună capitală de 100 fl. pe sēma Institutului, voră fi membrii ordinari binefăcătorii ai institutiului.

§. 10. Înșii aceia seu corporațiunile, carl voră contribui la înmulțirea fondului institutiului în sume mai mici se numescă binefăcătorii institutiului.

§. 11. Protectorii institutiului sânt: Metropolitul gr. catolic ală Provinciei bisericescă a Alba-Juliei și Episcopul gr. cat. ală Gherlei.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. ală „Gaz. Trans.”)

PESTA, 31 Octomvre. — Maiestatea sa a sosită eră diminiță; înainte de amēdă apără în exosițiune ca s'o viziteze, unde rămase totă ziua.

NIȘU, 31 Octomvre. — Se comunică oficială, că Bulgarii au închisă pretutindenea granița și au dată ordină ca pe oricine, care va trece din Serbia peste graniță, să'lu omōre. Trupele sērbescă au fostă avisate, ca cu hotărire și fără ordină specială la o asemenea purtare necalificabilă să răspundă cu armele. Trupele bulgare au începută deja să neliniștescă prin încalcări localitățile sērbescă dela graniță.

PARISU, 31 Octomvre. — După cum anunță „Temps,” Pōrta a declarată, că o năvalire a trupelor sērbescă în Busgaria o va considera ca *casus belli*.

CONSTANTINOPOLU, 31 Octomvre. — În orașulă de portă Anchialo (portă ală Rumeliei orientale la Marea Nēgră) locuită de Greci, a fostă o încāerare sāngerōsă între Greci și soldații bulgari. Grecii s'au opusă d'a fi înrolați în armata bulgară. De amēdouē părțile au fostă *numēroși morți și răniți*.

DIVERSE.

O situațiune înflorătoare. — La 9 Octomvre n. pe când trecea trenulă de persōne peste podulă dintre Pontafel și Ponteba, din muntele din față se rostogoli peste trenă o colosală massă de pământ înmormentāndulă cu desēvērșire. De scāpare nici vorbă nu era și călătorii așteptau o soarte cumplită. Sēu trebuia să se afixieze, seu să se dărime podulă în riu, care crescuse de ploi. În fine locuitorii din împrejurime isbutiră să desgroape trenulă. Numai cățiva călători rămaseseră nevătămăți, cei mai mulți zăcēu fără consciință în cupeuri, mulți erau morți. În trenă se afla și consiliarul sanitară din Roma, Dr. Bosani, care din cauza spaimei ce a îndurat-o, a încăruntită complectă. Călătorii scāpați au trebuit să stea 20 de ore în Bologna înainte d'a-și pută continua călătoria. Dr. Bosani fū dusă la Roma în stare neconșciă, unde fiindă bine îngrijit s'a recreată deja. Ruperea muntelui a fostă cauzată de ploile cele îndelungate.

**

Ună actă de violință. — Lui „Egyetértés” i se

raporteză din Vessprimă următoarele: Duminecă nōptea trei oficeri de honveđi din garnisonă de aici, sublocotenentii Krauss, Pally și Török, au provocat un scandală cumplită, care a indignată întregă orașulă. Cei trei oficeri au pusă patrula militară de a arestată nōptea pe stradă, fără nici o cauză, pe un cetățenă avut de aci, și sgomotulă atragēndă pe un polițist, fū apucat și acesta, duș amēdoi în casarmă și deținut acolo până dimineța, când apoi ii eliberă căpitanulă orășenescă Fejes. Geza Szabo, cetățenulă arestată, avusesse în Augustă o cērtă cu oficerulă Török într'un loc publică, în urma căreia oficerulă ii dete peste față o astfel de lovitură cu sabia, încătă Szabo zăcă în pată patru sēptēmāni, aproape perđēndă și vederea. Duminecă, pe când Szabo mergea dela cafenea acasă, ii eșă în cale, pela 11¹/₂ ore, un oficer și alți doi ii urmau; unul din ei ridică sabia asupra lui Szabo, dăr un tēnēră care trecea pe stradă, anume Szánto, se aruncă în brațele oficerului, Szabo alergă la polițiă voinđă să fiă însoțit până acasă de un polițist și de comisarulă Doczy. Când era aproape de casă, sublocotenentulă Krauss ii eșă înainte cu o patrulă de 14 honveđi, ilă apucă atăt pe elă câtă și pe polițist și ii duse în casarmă, unde mai târziu apără și Török și unde sublocotenentulă Pally insultă de repeți ori pe Szabo. Era aproape să aresteze și pe comisarulă Doczy. Acestă deșteptă pe căpitanulă orășenescă și când acesta fū încunoscintă despre cele întēplate, reclamă atăt pe Szabo câtă și pe polițistulă, pe care (pe polițistulă) sublocotenentii ilă trimiseră eră și sub escortă militară, la 4 ore diminiță, la polițiă.

**

Conu Vasilache avocat. — Cetimă în „Dreptulă” din Bucuresci: „Uite frate că jură!.. Nu l'ar mai răbda Dumneșeu! Cam așa se exprimă cu intristare bieții clientă când vedă pe adversarii loră prestāndă jurāmēntulă diferit, și acestă strigatū durerosă se aude forte desu pe la judecătorii de pace, unde „confrății” întrebuințeză cu multă predilecțiune acestă mijlocă de probă. Nimeni, aproape, nu se mai sfieșce ađ de sfințenia jurāmēntului care a ajunsă o flōre la ureche pentru împričinați dela aceste instanțe. „De ce să nu jură, nene?...” strigă fiecare cu convicțiune în cărciuma din colț, dāndă *aldămașă* preținiloră pentru a se „deslega” de jurāmēntulă sēvērșit. Acestă stare de lucruri îngrijă cu dreptă cuvēntă pe d. X... *avocăt* din mahalaua Sf. Elefterie și decană pe lângă judecătoria din... Bietulă omă nu mai pută să-și mănance liniștită fleica la chiră Ilie și să inghiță câteva pahare, fără să auđă pe la spate: — „O păși, cōne Vasilache!” — „Da, cine te-a pus, nene, să-ți dai jurāmēnt?” — „Bre! ce omă posnaș! Cum perde pricinele?” Se intristase creștinulă așa de multă că elă, altă dată spaima butoielor și a gratarului, d'abia gusta câte un mitelă și mai că nu sorbia din ocuă pe care altă dată o inghiția pe nerēsuflete. Nēcāzulă ilă rodea cumplit și se topia numai la idea că a ajunsă de batjocura „confrăților” și a „mojiciloră” de clientă. Într'o diminiță însă, țilele trecute, *conu Vasilache*, ca să-și dăcemă ca clientă săi, venise radiosă la judecătoria. Alergēndă de colo până colo în „presuvie” și cu un zimbet maliciōs când trecea pe lângă confrății săi, elă așteptă cu mare neastēpărare deschiderea ședinței. „D-le judecator, dăca elă la chemarea procesului, clientulă meu are să ia dela Michalache Stană suna de 250 lei. Intrebați-lă mă rog, dăcă tăgăduescă.” *Michalache Stană*: „Nu mă cunoscă datoră cu nimic.” *Avocatulă*: „Sciamă eu una ca asta. Mă așteptam să tăgăduescă, și eță, d-le judecator, l'amă și formulat; și dau jurāmēnt: „Să jure Michalache Stană mori judaică” în „Sinagoga evreescă” în „coșciugă și cu luminarea în mână dăcă nu datorăză lui Oprea Nicolae suma de 250 lei, parte dată din mână parte în „elementă” din prāvāliă.” *Michalache Stană*: „Dōră n'oiu fi evrei să mă trimiteți la lavra evreescă!” *Avocatulă*: „Așa dăr, precum vedeți, d-le judecator, piritulă nu vrea să jure. Prin urmare, ilă veți condamna la suma cerută plusă cheltuielă, timbre și plată de avocat.” *Michalache Stană*: „Ce nu jură, domnule? Nu mergă la lavră fiindă nemă de nemulă meu nu a fostă evrei!” *Avocatulă*: „Cu ce dovedescă că nu ești evrei?” *Michalache Stană*: „Cu ce să dovedescă? Eță așa! Pōte d-ta oi fi?...” *Avocatulă*: „Nu sciu eu. Cine nu dovedescă, plătesc.” Pe când bietulă pirit rămasese imārmurit și nu scia ce să mai răspundă, un glumeț „confrate” se apropiă de bară și se exprimă astfel: Referimă d-le judecator, jurāmēntulă așa cum s'a formulat: să jure Oprea Nicolae „în sinagoga fiindă în coșciugă și cu luminare în mână” dăcă are să ia suma pretinsă.” *Avocatulă*: „Cum domnule?... Clientulă meu nu este evrei!” *Păritulă*: „Ba este...” (risete) *Avocatulă*: „Ba nu este, să scii d-ta.” *Păritulă*: „Cu ce dovedescă că nu este?... Cine dovedescă, plătesc.” (Risete generale.) Judecatorulă, d'abia ținēndă-și risulă, a dată părților ună termenă de gândire și a amānată procesulă. Dēla acestă întēplare însă conulă Vasilache a rămasă forte amărit. Elă credea, bietulă omă, să sdrobescă pe toți protivnicii carl avēu gustă de jurat cu mijloculă ce nāscocise: sperāndă-i cu sinagoga elă era mai multă ca sigură că n'o să mai jure nimeni și că o să-și cāștige tōte procesele. Nu-i trecuse prin minte că o să rămānă totă elă păcālită. Acum nu-i mai tinesce nimic în mahală și este așa de necājită că mai mai este gata să părășescă judecătoria de... la ușa căreia și-a făcută viața. Și are dreptate creștinulă, căci n'apucă să dea ochi cu cineva să auđă, cu vreme fără vreme: — „O păși câtă de bună, cōne Vasilache!”

Editor: Iacob Muresianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Muresianu.

Cursul la bursa de Viena

din 30 Octombrie st. n. 1885.

Rentă de aur 4%	98 65	Bonuri croato-slavone	102.—
Rentă de hârtie 5%	90 90	Despăgubire p. dijma de vin	97.70
Imprumutul căilor ferate ungare	148 25	Imprumutul cu premiu ung.	118 75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	97 80	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	124 50	Renta de hârtie austriacă	82.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	109.—	Renta de arg. austr.	82 85
Bonuri rurale ungare	104.—	Renta de aur austr.	109 70
Bonuri cu cl. de sortare 103 50		Losurile din 1860	140 25
Bonuri rurale Banat-Timșu	103 75	Acțiunile băncii austro-ungare	865.—
Bonuri cu cl. de sortare 103 50		Act. băncii de credit ung.	288.—
Bonuri rurale transilvane 101 75		Act. băncii de credit austr.	284 30
		Argintul — — Galbini împărătesc	5 93
		Napoleon-d'or	9 93
		Mărei 100 imp. germ.	61.50
		Londra 10 Livres sterlinge	125.10

Bursa de București.

Cota oficială dela 18 Octombrie st. v. 1885.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	87	88
Renta rom. amort. (5%)	91	92
„ convert. (6%)	87 1/2	88
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101 1/2	102 1/2
„ „ (5%)	86	86 1/2
„ „ urban (7%)	97	97 1/2
„ „ (6%)	90	91
„ „ (5%)	81 1/2	82 1/2
Banca națională a României	1083	1100
Ac. de asigur. Dacia-Rom.	230	255
„ „ Națională	212	216
Aur	12 1/2	13.
Banenote austriace contra aur	2.02	2.04

Cursul pieței Brașov

din 31 Octombrie st. n. 1885.

Banenote românești	Cump.	8.78	Vënd.	8.80
Argint românesc		8.75		8.78
Napoleon-d'or		9.90		9.94
Lire turcescă		11.17		11.25
Imperial		10.15		10.20
Galbeni		5 87		5.90
Scrisurile fonc. „Albina”		100.50		101.—
Ruburile rusesc		122.—		123.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratiche à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui I. GROSS.

Vinuri din pivnițele lui Paul Arzt

premiată la expoziția universală în Viena 1873, la expozițiunile regnicolare în Stuhlweissenburg 1879, Eger 1881, Triest 1882 și de curând și în *Budapesta*.

Se pot cumpăra:

În *băcănیا d-lui Carol Kirr*.
În *birtulă la „cocoșul alb“* în strada Căldărarilor.
În *birtulă la „tabla regescă“* (zur königl. Tafel) înderătulă măcelăriei.

Recomandăm cu deosebire vinurile de soi, cari au fost lăudate și în Budapesta: *Tramimü, Šom, Rislingü, Tămâiösa* și *Steininger*.

De necrețut! dér adevărat!

Luând delă o licitațiune cu un preț ne mai pomenit de eftin 1400 bucăți

Pantaloni (ismene) de érnă

bărbătesci, împlețiți (tricotăți), fórté călduroși, groși, pomposi desemnați, complet gata, în tóte mărimile, vëndu pe câtú va dura acéstă proviziă cu prețul de batjocură și de necrețut de eftin de

Numai 1 fl. 20 cr.

Cu totú prețul atitú de eftin, acești pantaloni de érnă sunt **fórté eleganți, de totú noii, fără de nici un defect**, pentru cari garantezú. La comande este a se arăta numai lungimea dintre craci. Trimiterile se factú cu rambursú. Locul de vëndare la **Hecht's**

Depot fertiger Winterwaare
Wien, I., Kolowratring No. 9. r.

Loteria
ESPOZIȚIUNEI DELA BUDAPESTA.

Aducemú la cunoștința generală, că pentru comoditatea onor. publicú amú predatú

DEPOSITULŪ PRINCIPALŪ alú

LOSURILORŪ NÓSTRE DE ESPOZIȚIUNE, agreate de toți **cassei de schimbú** a d-lui

Fridericú Orendi, strada Teatrului No. 94.

Onor. publicú află aici unú asortimentú escelentú de numere și serii până la ziua tragerei, adecă 31 Octombrie 1885 inclusivú.

Prețulu neînsemnatú al unui losú à 1 fl. și 11 bucăți numai cu 10 fl., recomandá o participare câtú mai viuă la acéstă loteriă bine provădută cu câștiguri fórté însemnate

Câștigulú principalú singurú fiindú de fl. 100,000 și împarțitú cu totulú în 4000 câștiguri.

Onor. publicú își împlinesce printr'o participare câtú mai viuă la acéstă întreprindere a țerii totodată și o datoriă patriotică, care servește de decórea fiecărui patriotú.

Cu distinsă stimă.
ADMINISTRAȚIA LOTERIEI
espozițiunei regnicolare de Budapesta din 1885.

De 50 ani înființată
și fórté renumită firmă de postovăria En-gros

„ZUM GUTEN HIRTEN“

mai înainte, Vincenz Stroschneider Wien. I., Rothenthurmerstrasse 14, vinde întregulú depositú de stoffe de lână fabricațiia veritabilă din Brünn în resturi pentru costume bărbătesci, pe deplinú suficiente pentru unú costumú completú, și adică rocú, pantaloni și giletcă, în tóte colorile și calitate fórté durabilă cu următoarele doué prețuri fórté eftinú ficsate și adică:

II calitate pentru unú costumú întregú fl. 3.50.
I calitate pentru unú costumú întregú fl. 4.50.

Din aceste resturi nu se potú trimite mostre, mă obligú însă aci în publicú, ca marfa, ce nu convine a o primi înapoi.

Espedarea stofelorú de mai susú se face fără adaosú alú speselorú de pachetare, trimițându-se prețulú înainte, séu cu rambursú (Nachnahme).

NESTRĂBĂTĂTORŪ
CONTRA

FRIGULŪI ȘI UMEĐELEI

Numai 1 fl. 85 cr.

Nou inventatú, celú mai bunú, bine țesutú căldurosú și elegantú vestmîntú este așa numitulú

„BÜRGER“-JACKE

Nu se află nimicú mai bunú, durabilú, eftinú și comodú ca aceste nou inventatele „Bürger“ Jacken practice pentru bărbăți și dame, pentru băeți și fete, care se află în jakerile surú, cafeniu, drapú, civitú închisú și negru, — și recunoscute de cătră persoane cu autoritate pentru

1. „Elasticitatea pe fiecare corp“
2. „Conservarea temperaturii egale a corpului.“
3. „Economia altorú hainé scumpe.“
4. „Eftinú, durabilú, fasonú modernú.“

Care posedé unú „Bürger“ Jacke, este în timpú de érnă celú mai bine apăratú în contra frigului, pentru aceea se nu cruțe nimeni acéstă mică sumă, care o datorește pentru conservarea sănătății.

Mai departe se desfacú:

1200 bucăți *flanelă de érnă căldurose* din Merino pentru bărbăți, dame, băeți și fețițe à 1 fl. 20 cr.

800 bucăți *ismene de érnă* din Merino finú pentru bărbăți și dame à 1 fl. 30 cr.

800 bucăți *fuste pentru dame*, fórté pompoze, căldurose, împlețite (tricotate) din lână cu 3—5 rânduri de bordure și cu aplicațiune franțuzescă, suficientú ca haină de érnă, a costatú mai înainte 5 fl., acuma bucată cu 1 fl. 80 cr.

Singurulú loú pentru vëndare și espedarea cu rambursú (Nachnahme) numai la

IULIUS FEKETE, Versendungs-Haus
Wien, Hundsthurmerstrasse 1838.

Tarifa anunțurilor și insertiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.
Pentru insertiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețiri se acórdă următoarele rabate:

Pentru repețiri de 3—4 ori	10%
„ „ 5—8 „	15%
„ „ 9—11 „	20%
„ „ 12—15 „	30%
„ „ 16—20 „	40%
Delă 20 de repețiri în sus	50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se factú învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.